

Наукові перспективи
Видавнича група

УСПІХИ І ДОСЯГНЕННЯ У НАУЦІ

СЕРІЯ «УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ», СЕРІЯ «СОЦІАЛЬНІ ТА ПОВЕДІНКОВІ НАУКИ»,
СЕРІЯ «ОСВІТА», СЕРІЯ «ПРАВО»

Випуск 10 (20)

2025

Інститут держави і права імені В.М.Корецького НАН України

Видавнича група «Наукові перспективи»

Всеукраїнська Асамблея докторів наук з державного управління

«Успіхи і досягнення у науці»

(Серія «Право», Серія «Освіта», Серія «Управління та адміністрування», Серія «Соціальні та поведінкові науки»)

№ 10(20) 2025

Київ – 2025

*V.M. Koretsky Institute of State and Law of the National Academy of
Sciences of Ukraine*

Publishing Group “Scientific Prospects”

*All-Ukrainian Assembly of Doctors of Science in Public
Administration*

«Successes and Achievements in Science»

*(Law Series, Education Series, Management and Administration
Series, Social and Behavioral Sciences Series)*

№ 10(20) 2025

Kyiv – 2025

ISSN 3041-1254 Online

УДК 0/3+7/8]:001.31](477)(051)

DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1254-2025-10\(20\)](https://doi.org/10.52058/3041-1254-2025-10(20))

“Успіхи і досягнення у науці (Серія «Право», Серія «Освіта», Серія «Управління та адміністрування», Серія «Соціальні та поведінкові науки»)”: журнал. 2025. № 10(20) 2025. С. 1245.

Рекомендовано до друку Президією Всеукраїнської Асамблеї докторів наук з державного управління (Рішення від 20.10.2025 № 8/10-25)

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України # 582 від 24.04.2024 журнал включений до Переліку наукових фахових видань України, категорія “Б”, спеціальності: 081 Право; 281 Публічне управління та адміністрування; 073 Менеджмент, 076 Підприємництво та торгівля, 072 Фінанси, банківська справа та страхування, 051 Економіка

Журнал видається за підтримки Інституту філософії та соціології Національної академії наук Азербайджану, Всеукраїнської асоціації педагогів і психологів з духовно-морального виховання, Християнської академії педагогічних наук України

Журнал публікує наукові розвідки з теоретичних та прикладних аспектів гуманітарних, соціальних, поведінкових наук, освіти, права, а, також, управління та адміністрування з метою їх впровадження у сучасний освітній простір

Наукове видання включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus (IC), Research Bible та до міжнародної пошукової системи Google Scholar

Головний редактор: Крусян Анжеліка Романівна – Вчений секретар Інституту держави і права імені В. М. Корецького НАН України, доктор юридичних наук професор, Заслужений юрист України (Київ, Україна).

Редакційна колегія:

Члени редакції журналу з галузі знань "Право":

1. Кваша Оксана Олександрівна – доктор юридичних наук професор, Заслужений юрист України (Київ, Україна)
2. Булкат Марина Сергіївна - доктор юридичних наук, доцент, професор кафедри галузевого права та загальноправових дисциплін Інституту права та суспільних відносин Відкритого міжнародного університету розвитку людини «УКРАЇНА», науковий консультант департаменту аналітичної та правової роботи апарату Верховного Суду (Київ, Україна)
3. Драган Олена Василівна - доктор юридичних наук, професор, Заслужений юрист України (Київ, Україна)
4. Тимченко Геннадій Петрович - доктор юридичних наук, професор, провідний науковий співробітник Інституту держави і права ім. В.М. Корецького НАН України (Київ, Україна)
5. Губанов Олег Олександрович - доктор юридичних наук, професор, професор кафедри службового та медичного права Київського національного університету імені Тараса Шевченка (Київ, Україна)
6. Канцір Володимир Степанович - доктор юридичних наук, професор, професор кафедри кримінального права і процесу Інституту права, психології та інноваційної освіти Національного університету «Львівська політехніка» (Львів, Україна)
7. Світличний Олександр Петрович - доктор юридичних наук, професор, професор кафедри цивільного та господарського права Національного університету біоресурсів і природокористування України (Київ, Україна)
8. Оронець Костянтин Миколайович - кандидат юридичних наук, доцент, асистент кафедри кримінально-правової політики Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого (Харків, Україна)
9. Кришевич Ольга Володимирівна - кандидат юридичних наук, професор, професор кафедри кримінального права Національної академії внутрішніх справ (Київ, Україна)
10. Тимчишин Андрій Михайлович - доктор юридичних наук, доцент, завідувач кафедри права та гуманітарних дисциплін Відокремленого структурного підрозділу закладу вищої освіти «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна», Івано-Франківська філія (Івано-Франківськ, Україна)
11. Шевчук Олександр Михайлович - доктор юридичних наук, професор, професор кафедри адміністративного права та адміністративної діяльності Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого (Харків, Україна)

Члени редакції журналу з галузі знань "Управління та адміністрування":

1. Романенко Євген Олександрович - доктор наук з державного управління, професор, Заслужений юрист України, полковник Генерального штабу Збройних Сил України, Президент Всеукраїнської асамблеї докторів наук з державного управління (Київ, Україна)
2. Пахомова Тетяна Іванівна - доктор наук з державного управління, професор, завідувач кафедри місцевого самоврядування та розвитку територій Навчально - наукового інституту публічної служби та управління Національного університету «Одеська політехніка» (Одеса, Україна)
3. Мельниченко Олександр Анатолійович - доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я Харківського національного медичного університету Міністерства охорони здоров'я України (Харків, Україна)
4. Ситник Григорій Петрович - доктор наук з державного управління, професор, завідувач кафедри глобальної та національної безпеки Навчально-наукового інституту публічного управління та державної служби Київського національного університету імені Тараса Шевченка (Київ, Україна)
5. Андріяш Вікторія Іванівна - доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри публічного управління та адміністрування Навчально-наукового інституту публічного управління та адміністрування Чорноморського національного університету імені Петра Могили (Миколаїв, Україна)
6. Бельська Тетяна Валентинівна - доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри публічного управління та економіки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського (Київ Україна)
7. Кухарчук Петро Михайлович - доктор філософії в галузі 28 публічне управління та адміністрування за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування», доцент, доцент кафедри публічного управління та адміністрування Комунального закладу вищої освіти «Вінницька академія безперервної освіти» (Вінниця, Україна)
8. Василенко Надія Володимирівна - доктор філософії в галузі 0-11- Науки про освіту, магістр Публічного управління та адміністрування, професор, професор кафедри управління та адміністрування Комунального закладу вищої освіти «Вінницька академія безперервної освіти» (Вінниця, Україна)
9. Новаченко Тетяна Василівна - доктор наук з державного управління, доцент, професор кафедри державно-правових дисциплін та публічного управління факультету №4 Донецького державного університету внутрішніх справ
10. Грищенко Ірина Миколаївна - доктор наук з державного управління, доцент, заступник директора з наукової роботи ННІ неперервної освіти і туризму Національного університету біоресурсів і природокористування України (Київ, Україна)
11. Гончарук Наталія Трохимівна - доктор наук з державного управління, професор, Заслужений діяч науки і техніки України, професор кафедри державного управління і місцевого самоврядування Навчально-наукового інституту державного управління Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» (Дніпро, Україна)
12. Мосора Лариса Степанівна - кандидат наук з державного управління, доцент, доцент кафедри публічного управління та адміністрування Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу (Івано-Франківськ, Україна)
13. Клименко Анастасія Сергіївна - доктор філософії в галузі 28 публічне управління та адміністрування за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування», директор центру підвищення кваліфікації кадрів, доцент кафедри місцевого самоврядування та розвитку територій Національного університету «Одеська політехніка» (Одеса, Україна)
14. Улько Євгеній Миколайович - кандидат економічних наук, член-кореспондент Академії економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки та бізнесу Державного біотехнологічного університету Старший науковий співробітник відділу інноваційної економіки, зовнішніх зв'язків та інформатизації наукових досліджень ННЦ «Інститут ґрунтознавства та агрохімії імені О. Н. Соколовського»
15. Логоша Роман Васильович - доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри аграрного менеджменту та маркетингу Вінницького національного аграрного університету (Вінниця, Україна)
16. Безена Іван Михайлович - кандидат філософських наук, доцент, завідувач кафедри соціально-гуманітарної освіти, Комунальний заклад вищої освіти «Дніпровська академія неперервної освіти» Дніпропетровської обласної ради» (Дніпро, Україна)
17. Зелінська Галина Олексіївна - доктор економічних наук, професор, професор кафедри прикладної економіки Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу (Івано-Франківськ, Україна)
18. Канцір Ірина Анатоліївна - кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри теоретичної та прикладної економіки Національного університету «Львівська політехніка» (Львів, Україна)
19. Леонов Ярослав Володимирович - доктор економічних наук, доцент, професор кафедри менеджмент фізичної культури Харківська державна академія фізичної культури (Харків, Україна)
20. Карпінський Борис Андрійович - доктор економічних наук, професор, професор кафедри публічного адміністрування та управління бізнесом Львівського національного університету імені Івана Франка (Львів, Україна)
21. Антипенко Надія Василівна - доктор економічних наук, професор, професор кафедри економічної кібернетики Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (Київ, Україна)
22. Гой Наталія Василівна - спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, кандидат економічних наук, доцент кафедри управління та бізнес-адміністрування Прикарпатського університету імені Василя Стефаника
23. Брік Світлана Володимирівна - кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку і фінансів Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (Харків, Україна)

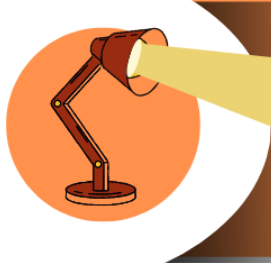
Члени редакції журналу з галузі знань "Соціальні та поведінкові науки":

1. Залуцька Христина Ярославівна - доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки підприємства та інвестицій Національного університету «Львівська політехніка», (Львів, Україна)
2. Карпенко Лідія Миколаївна - доктор економічних наук, професор, міжнародний професор, професор кафедри місцевого самоврядування та розвитку територій Інституту публічної служби та управління Національного університету «Одеська політехніка» (Одеса, Україна)
3. Македон Вячеслав Владиславович - доктор економічних наук, професор, професор кафедри міжнародної економіки і світових фінансів Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара, (Дніпро, Україна)
4. Квасній Любов Григорівна - кандидат економічних наук, доцент, професор кафедри математики та економіки Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка
5. Ходаківський Володимир Миколайович - кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки, підприємництва та туризму Поліського національного університету (Житомир, Україна)
6. Угоднікова Олена Ігорівна - кандидат економічних наук, доцент кафедри туризму та готельного господарства Харківського національного університету міського господарства імені О.М. Бекетова (Харків, Україна)
7. Слободянюк Ольга Василівна - доктор економічних наук, професор, професор кафедри національної економіки національної економіки Національного університету «Одеська юридична академія», (Одеса, Україна)
8. Грабарев Андрій Володимирович - кандидат економічних наук, доцент кафедри інформатики та системології КНЕУ, (Київ, Україна)

Члени редакції журналу з галузі знань "Освіта":

1. Гончарук Віталій Володимирович - кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри хімії та екології Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (Умань, Україна)
2. Гумеїр Гусейн Ахмедов - доктор педагогічних наук, професор (Баку, Азербайджан)
3. Дергач Маргарита Альфрітівна - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри спеціальної освіти Хортицької національної навчально-реабілітаційної академії (Запоріжжя, Україна)
4. Зеленська Людмила Дмитрівна - доктор педагогічних наук, професор, декан факультету історії і права, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди (Харків, Україна)
5. Козубцов Ігор Миколайович - доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник, професор кафедри бойового застосування засобів зв'язку (доцент кафедри військово-гуманітарних дисциплін) Військового інституту телекомунікацій та інформатизації імені Героїв Крут (Київ, Україна)
6. Красницька Ольга Володимирівна - кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри суспільних наук Національного університету оборони України (Київ, Україна)
7. Лаппо Віолетта Валеріївна - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки і психології, Коломийський навчально-науковий інститут Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (Коломия, Україна)
8. Литовченко Ірина Миколаївна - доктор педагогічних наук, професор (Київ, Україна)
9. Миколайко Володимир Валерійович - кандидат педагогічних наук, доцент, Проректор з міжнародних зв'язків та стратегічного розвитку Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (Умань, Україна)
10. Ненько Юлія Петрівна - доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри професійної мовної комунікації Черкаського інституту пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля Національного університету цивільного захисту України (Черкаси, Україна)
11. Островська Маріанна Ярославівна - кандидат педагогічних наук, Доктор філософії в галузі педагогіки, доцент кафедри педагогіки, психології, початкової, дошкільної освіти та управління закладами освіти Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II, (Берегово, Україна)
12. Поліщук Наталія Миколаївна - доктор філософії, викладач кафедри медико-біологічних основ фізичної культури Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (Умань, Україна)
13. Синекон Оксана Степанівна - доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри англійської мови технічного спрямування №2 Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського" (Київ, Україна)
14. Чугай Оксана Юріївна - кандидат педагогічних наук, доцент кафедри англійської мови технічного спрямування №2 Національного технічного університету України «Київський політехнічний університет імені Ігоря Сікорського», (Київ, Україна)
15. Шулигіна Раїса Андріївна - кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри дошкільної освіти Українського державного університету імені Михайла Драгоманова (Київ, Україна)

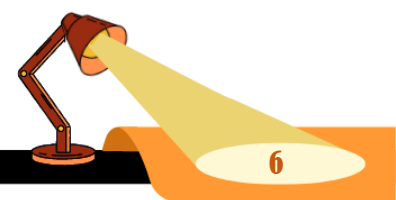
Статті розміщені в авторській редакції. Відповідальність за зміст та орфографію поданих матеріалів несуть автори.

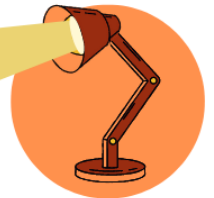

ЗМІСТ

СЕРІЯ «Право»

Бут Ю.А. <i>ВЕРХОВЕНСТВО ПРАВА ЯК СИСТЕМА СТРУКТУРНИХ ЕЛЕМЕНТІВ</i>	18
Валуєв А.О. <i>АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ВЗАЄМОДІЇ ОПЕРАТИВНИХ ТА СЛІДЧИХ ПІДРОЗДІЛІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ</i>	30
Вжешневська О.М. <i>АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАХИСТУ ПЕР- СОНАЛЬНИХ ДАНИХ У ПРОЦЕСІ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ПУБЛІЧНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ</i>	42
Вікторчук М.В., Киричук Б.С. <i>ЄДНІСТЬ І ДИФЕРЕНЦІАЦІЯ МІЖНАРОДНИХ АНТИКОРУПЦІЙНИХ СТАНДАРТІВ: ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ТА ПРАКТИКА ОКРЕМИХ ЗАРУБІЖНИХ ДЕРЖАВ</i>	56
Гаделія В.Р. <i>СПІВВІДНОШЕННЯ ПРИВАТНОСТІ З ПОНЯТТЯМИ “БІОЕТИКИ” ТА “БІОВЛАДИ”: ДОКТРИНАЛЬНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ</i>	69
Гусар О.А. <i>ПРАВОВИЙ РЕЖИМ НАУКОВОГО ТА НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО РЕЗУЛЬТАТУ ТА ІННОВАЦІЙ (R&I RESULTS): ТРАНСФОРМАЦІЙНІ ЗМІНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ</i>	84
Єфіменко І.В. <i>ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА ДЕРЖАВИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ОСОБЛИВОСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ</i>	96
Кармаза О.О., Федоренко Т.В. <i>ДОКАЗИ В ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ: ДО ПИТАННЯ ЗАСТОСУ- ВАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ УКРАЇНИ</i>	106

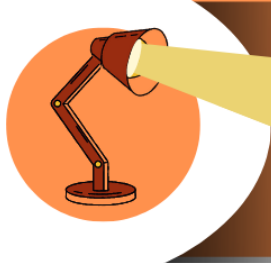

Комірчий П.О. <i>ЗАКОНОДАВЧІ ІНІЦІАТИВИ ВСТАНОВЛЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПОРУШЕННЯ ВИМОГ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ</i>	119
Кулик М.Й., Терещенко Ю.В., Симчук А.С. <i>СПРОЩЕНЕ ПРОВАДЖЕННЯ ЩОДО КРИМІНАЛЬНИХ ПРОСТУПКІВ: ЕФЕКТИВНИЙ ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ШВИДКОГО ПРАВОСУДДЯ</i>	129
Лобецький М.В. <i>ЗАКОНОДАВЧЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОТИДІЇ КОЛАБОРАЦІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗМІЦНЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ДЕРЖАВНОСТІ УКРАЇНИ</i>	139
Лугій Д.Г. <i>ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗНАНЬ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ ФАКТІВ ВСТАНОВЛЕННЯ АБО ПОШИРЕННЯ ЗЛОЧИННОГО ВПЛИВУ</i>	150
Мельник О.В., Олексин Х.Л. <i>ДОСУДОВЕ РОЗСЛІДУВАННЯ У СПРАВАХ ЗА УЧАСТЮ НЕПОВНОЛІТНІХ: ПРОЦЕСУАЛЬНІ АКЦЕНТИ ТА ВИКЛИКИ</i>	163
Мельничук О.Ф. <i>ТРУДОВА МЕДІАЦІЯ: ПОНЯТТЯ, ОСОБЛИВОСТІ ТА НАПРЯМИ РОЗВИТКУ</i>	174
Олефір Л.І., Чередніченко І.О. <i>МЕТОДИКА ТА СТАН ДОСЛІДЖЕННЯ ОРГАНІЗОВАНОЇ ЗЛОЧИННОСТІ У СФЕРІ ОБІГУ НАРКОТИЧНИХ ЗАСОБІВ, ЇХ АНАЛОГІВ АБО ПРЕКУРСОРІВ У ХХІ СТОЛІТТІ</i>	184
Остапенко О.І. <i>ПРО ЯКІСТЬ ТА ВИМОГИ ЩОДО НАДАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ</i>	193
Парасюк В.М., Євхутич І.М. <i>ОХОРОНА ПРАЦІ У ТРУДОВИХ ВІДНОСИНАХ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ: ПРАВОВІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ</i>	205

Підлісна Т.В., Присяжнюк В.В. 221
*РИЗИКИ ТА БЕЗПЕКОВІ АСПЕКТИ У КАДРОВІЙ ПОЛІТИЦІ
ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ*

Сергієнко Р.М. 236
*АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ
БЛАГОДІЙНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В УКРАЇНІ*

Сопрун В.В. 247
*ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВОВОГО ПОРЯДКУ ШЛЯХОМ ПРОТИДІЇ
ПРАВOPOPУШЕННЯМ У СФЕРІ ПРОМИСЛОВОЇ ВЛАСНОСТІ*

Телійчук В.Г., Коломієць В.Ю. 261
*ЗМІНА ОПЕРАТИВНОЇ ОБСТАНОВКИ НА ТЕРИТОРІЇ ОПЕРАТИВ-
НОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ У НАЛЕЖНОМУ ДЛЯ ПІДРОЗДІЛІВ
КРИМІНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ НАПРЯМІ В УМОВАХ ВОЄННОГО
СТАНУ: ОПЕРАТИВНА КОМБІНАЦІЯ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ЗАСІБ
ОТРИМАННЯ ДОКАЗОВОЇ БАЗИ*

Чудик Н.О., Лучка А.Ю. 274
*КРИТЕРІЇ ВІДБОРУ СУДДІВ ВЕРХОВНОГО СУДУ: КОМПАРАТИВ-
НИЙ АНАЛІЗ УКРАЇНСЬКОГО ЗАКОНОДАВСТВА ТА ПРАКТИКИ
ДЕРЖАВ-ЧЛЕНІВ ЄС*

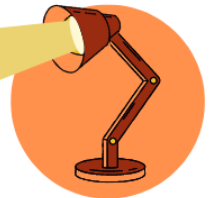
Шевчук Г.В., Куліков В.А. 285
*ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДРОЗДІЛІВ ПОЛІЦІЇ З КОНТРОЛЮ
ЗА ОБІГОМ ЗБРОЇ У СФЕРІ ДОЗВІЛЬНОЇ СИСТЕМИ В СУЧАСНИХ
УМОВАХ*

Шрамко О.М. 295
*ВИДИ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗНАНЬ ТА ФОРМИ ЇХ ВИКОРИСТАННЯ ПІД
ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ КОРУПЦІЙНИХ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВOPOPУ-
ШЕНЬ ТА КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВOPOPУШЕНЬ, ПОВ'ЯЗА-
НИХ З КОРУПЦІЄЮ*

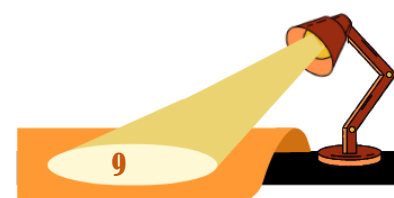
СЕРІЯ «Управління та адміністрування»

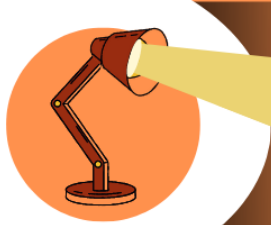
Fedorovych U.M., Holovchak M.I. 305
*FEDERATED LEARNING AND ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN
MANAGERIAL DECISION-MAKING: PERSPECTIVES FOR PUBLIC
AND CROSS-SECTOR GOVERNANCE*

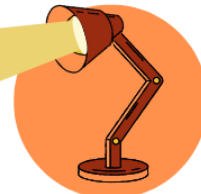
- Shlenova M.H., Darmofal E.A.** 314
CHALLENGES AND ORGANIZATIONAL MODELS OF REMOTE MANAGEMENT IN UKRAINIAN HIGHER EDUCATION DURING THE WAR
- Topolnytska T., Kafka S., Tomashevskaya A.** 331
SYNERGY OF ETHICS, FINANCIAL ANALYSIS, AND DECISION-MAKING TECHNOLOGIES IN MODERN MANAGEMENT
- Батюк Б.Б., Кузик Ю.Л.** 344
ЛЮДСЬКИЙ ФАКТОР ТА ТЕХНОЛОГІЇ НА БАЗІ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ЯК ВАЖЛИВІ ЧИННИКИ ДЛЯ ПРИЙНЯТТЯ І РЕАЛІЗАЦІЇ СУЧАСНИХ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ БІЗНЕСУ
- Беган М.П.** 354
КЛЮЧОВІ ПРОБЛЕМИ ТА РИЗИКИ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ В СФЕРІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ
- Бондарчук Н.В., Сиченко В.В., Ушаков С.О.** 365
ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ КОМУНІКАЦІЙ У СИСТЕМІ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ: АНТИКОРУПЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ВІДКРИТОСТІ
- Воркут Т.А., Волинець Л.М., Луцкай Ю.В., Волинець Я.Є.** 376
ФОРМУВАННЯ КОМПЛЕКСНОЇ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ЛОГІСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ОРГАНІЗАЦІЯХ І ОРГАНІЗАЦІЙНИХ МЕРЕЖАХ У СКЛАДНОМУ ДИНАМІЧНОМУ СЕРЕДОВИЩІ
- Гірняк О.М., Бучко Р.М.** 387
РОЛЬ ТА ЗНАЧЕННЯ ПЕРСОНАЛУ ПРИ ЗДІЙСНЕННІ ДИСТАНЦІЙНИХ ОПЕРАЦІЙ ЩОДО ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СФЕРІ ЛОГІСТИКИ
- Горбата Л.П., Савченко О.С.** 398
РОЛЬ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ У РОЗВИТКУ ВІДНОВЛЮВАНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ
- Гришак О.Я., Кащак Н.А.** 414
ВПЛИВ ДЕСТАБІЛІЗУЮЧИХ ФАКТОРІВ ЗАТЯЖНОГО ВОЄННОГО СТАНУ НА БЕЗПЕКОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ ТА ДЕРЖАВИ

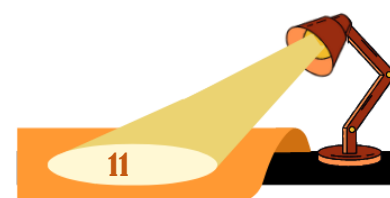

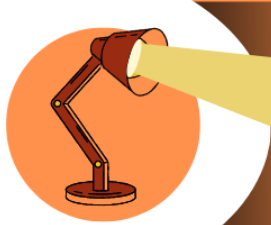
- Дегтяр О.А.** 424
*ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ПРОГРАМОЮ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ В
УКРАЇНІ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ*
- Дегтяр О.А., Жук О.І.** 433
*ТЕХНОЛОГІЇ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ
КІБЕРБЕЗПЕКОЮ*
- Дегтяр А.О.** 443
*ІНСТИТУЦІЙНІ МЕХАНІЗМИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ЦИВІЛЬ-
НИМ ЗАХИСТОМ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ*
- Дьяченко О.В., Тирусь Б.Ю.** 453
*ЗАХИСТ ДЕРЖАВНИХ ЕЛЕКТРОННИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ РЕСУР-
СІВ ЯК СКЛАДОВА НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ*
- Зубар І.В., Вірковський М.О.** 464
*ТРАНСФОРМАЦІЯ ПІДХОДІВ ДО УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ В
КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ОРГАНІЗАЦІЇ: МІКРО- ТА
МАКРОЕКОНОМІЧНИЙ ВИМІР*
- Іванов М.С.** 475
*МЕТОДИКА ІНТЕГРАЛЬНОЇ ОЦІНКИ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ
ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ КРИЗОВИХ ВИКЛИКІВ*
- Коваленко О.М., Омеко А.В.** 485
*ФОРМУВАННЯ ІНСТРУМЕНТАРІЮ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧ-
НОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ СИСТЕМ УПРАВЛІННЯ ПІД-
ПРИЄМСТВОМ В УМОВАХ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ*
- Кожухівська Р.Б., Массель Ю.С.** 510
*МАРКЕТИНГОВІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ В ТУРИЗМІ ТА
ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОМУ БІЗНЕСІ*
- Козловцева В.А., Фуркаленко А.Л., Шалапін О.С.** 523
*ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ СТИМУЛЮВАННЯ «ЗЕЛЕНОЇ» ВІДБУ-
ДОВИ РЕГІОНІВ: ЕКОНОМІКА, УПРАВЛІННЯ ТА КОМУНІКАЦІЯ
ЕКОЛОГІЧНИХ СТРАТЕГІЙ БІЗНЕСУ*
- Комаровський І.В., Розя С.В., Шуцький Р.В.** 533
ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ РЕГІОНІВ

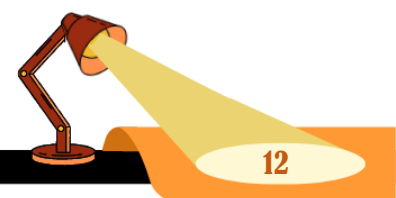

- Кононенко В.В., Кушко І.С.** 545
ЦИФРОВІ ПЛАТФОРМИ В НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ З МЕНЕДЖМЕНТУ ТА ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ: МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ МІЖДИСЦИПЛІНАРНОЇ ВЗАЄМОДІЇ
- Котлубай В.О., Капустян І.В., Кондратенко Д.О.** 554
СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТАМИ ЯК ЦИФРОВИЙ ІНСТРУМЕНТ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ КОМУНІКАЦІЇ ТА КООРДИНАЦІЇ МІЖ ВІДДІЛАМИ КОМПАНІЇ
- Кошельок Г.В., Трикуліч П.П.** 564
ПЛАНУВАННЯ ВПРОВАДЖЕННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ
- Лихолат С.М., Жарков С.О.** 575
ФОРМУВАННЯ СТІЙКОЇ ЛОЯЛЬНОСТІ НА ОСНОВІ ПСИХОЛОГІЧНИХ ЧИННИКІВ ТА ДОВГОСТРОКОВОЇ ОРІЄНТАЦІЇ УПРАВЛІННЯ
- Люта О.В., Дейнека О.В.** 584
ФІНАНСОВИЙ МЕХАНІЗМ РЕАЛІЗАЦІЇ ПУБЛІЧНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА: СУТНІСТЬ ТА СКЛАДОВІ ЕЛЕМЕНТИ
- Малярчук І.І., Процайло М.М.** 597
ОСОБЛИВОСТІ УМОЖЛИВЛЕННЯ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ БЕЗПЕКОЮ ПІДПРИЄМСТВА ЧЕРЕЗ СУЧАСНІ ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ
- Міщенко К., Собченко Ю.** 607
ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ СИСТЕМОЮ ДОСТУПНОСТІ ТА ЯКОСТІ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ В УМОВАХ ВПРОВАДЖЕННЯ ЕЛЕКТРОННОГО ВРЯДУВАННЯ
- Молибога Р.М.** 623
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУВАННЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ У ТРАНСПОРТНО-ЛОГІСТИЧНІЙ СФЕРІ УКРАЇНИ
- Мороз І.М.** 635
ПЕДАГОГІЧНІ ТА НАУКОВІ СТРАТЕГІЇ ВИЖИВАННЯ: ДОСВІД ІВАНА КРИП'ЯКЕВИЧА У РАДЯНСЬКУ ДОБУ

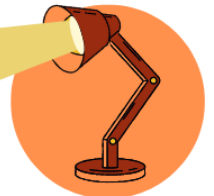

- Мосієнко О.В., Ільченко В.Д., Доленчук О.А.** 646
*ПРИНЦИПИ ПУБЛІЧНОЇ ПОЛІТИКИ, ЯК ОСНОВА ЕФЕКТИВНОЇ
КОМУНІКАЦІЇ ВЛАДИ ТА ГРОМАДСЬКОСТІ*
- Наумко М.М., Дзяна Г.О.** 659
*ГІБРИДНА ВІЙНА ТА НАЦІОНАЛЬНИЙ СПРОТИВ: УКРАЇНСЬКИЙ
ДОСВІД У ПРОТИСТОЯННІ НЕВОЄННИМ ЗАГРОЗАМ*
- Рішняк О.Р.** 675
*МАРКЕТИНГ В УМОВАХ КРИЗИ: АНТИКРИЗОВІ ІНСТРУМЕНТИ
ТА ГНУЧКІСТЬ СТРАТЕГІЙ*
- Рудь С.Л.** 684
*СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ КАДРОВОГО
ЯДРА ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В КОНТЕКСТІ
РЕФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ*
- Саковська О.М., Кучерявий А.В.** 701
*ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ КООПЕРА-
ТИВІВ В МЕЖАХ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД*
- Семенко О.В.** 715
*СИСТЕМАТИЗАЦІЯ МЕХАНІЗМІВ РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНО-
КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ:
ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ТА АВТОРСЬКА КЛАСИФІКАЦІЯ*
- Смолинець М.А.** 727
*СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ РЕОРГАНІЗАЦІЇ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ ІТ-
ПІДПРИЄМСТВА*
- Сорока Р.С.** 736
*БАНКІВСЬКЕ КРЕДИТУВАННЯ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗ-
НЕСУ: АНАЛІТИЧНА ОЦІНКА ТА НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ*
- Томчук Л.О.** 752
*ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ СИСТЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ
АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ У НІМЕЧЧИНІ, ПОЛЬЩІ ТА УКРАЇНІ:
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ТА МОЖЛИВОСТІ
ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ДОСВІДУ*

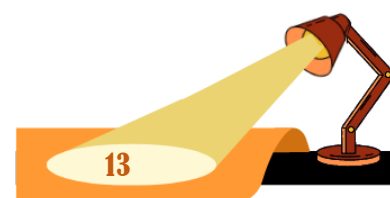

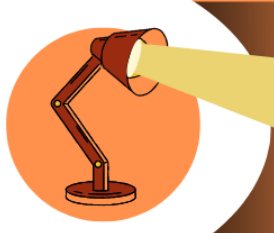

- Ханик В.А.** 763
СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ФАКТОРИ СТИМУЛЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ АКТИВНОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВА У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ
- Хожило М.Е., Хожило І.І.** 772
ЕНЕРГЕТИЧНА БЕЗПЕКА МЕДИЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ: АНАЛІТИЧНИЙ АСПЕКТ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
- Червак Т.І.** 783
ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ЧЕРЕЗ СИСТЕМУ САМОІНВЕСТУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ
- Шляхетко В.В., Фляк В.М.** 793
КОМУНІКАЦІЇ НА БАЗІ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА

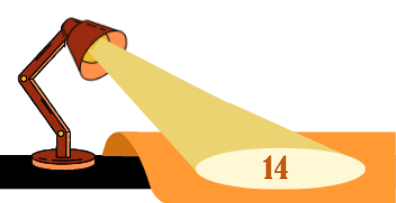
СЕРІЯ «Соціальні та поведінкові науки»

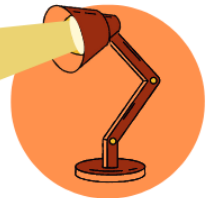
- Артюх О.В., Гуцул А.С.** 802
ВПЛИВ ОСНОВНИХ ФІНАНСОВИХ ВАЖЕЛІВ НА ПРИБУТКОВІСТЬ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ
- Безугла Ю.Є., Бондар С.А.** 812
РОЗРОБКА МЕХАНІЗМІВ РЕСТРУКТУРИЗАЦІЇ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ З УРАХУВАННЯМ ЦИФРОВОЇ РЕЗИЛЬЄНТНОСТІ НА ЕНЕРГЕТИЧНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ
- Білий М.М.** 824
ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ БАНКУ: ЗМІСТ ТА ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ
- Білошапка В.С., Литвиненко Є.О., Цвіток Н.І.** 836
ПРОДАЖ ЦИФРОВИХ БАНКІВСЬКИХ ПРОДУКТІВ НА ТУРБУЛЕНТНОМУ ФІНАНСОВОМУ РИНКУ: РУХ ДО ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ БАНКУ В УМОВАХ BANCASSURANCE
- Гавадзин Н.О., Петрунчак І.М., Зелінський І.А.** 852
ФОРМУВАННЯ ЕФЕКТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ: КРАЦІ ПРАКТИКИ

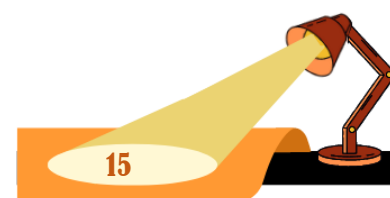

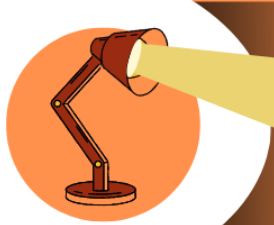
Гачко Б.М. <i>GAR-АНАЛІЗ ЯК ІНСТРУМЕНТ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА ПІДВИЩЕННЯ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ</i>	862
Гуменюк Г., Польова Л. <i>ФОРМУВАННЯ УСПІШНОГО БРЕНДУ: ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА</i>	872
Дугієнко Н.О., Ружина О.А. <i>УКРАЇНА В СИСТЕМІ МІЖНАРОДНИХ ТРАНСПОРТНИХ КОРИДОРІВ: МОЖЛИВОСТІ ТА ВИКЛИКИ ДЛЯ РОЗВИТКУ ТРАНЗИТНОГО ПОТЕНЦІАЛУ</i>	883
Забчук Г.М., Іващук О.О. <i>ДЕТЕРМІНАНТИ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОЇ ЕКОНОМІКИ</i>	894
Ільчук П.Г., Коць О.О., Коць О.Р. <i>ГІПЕРЛОКАЛІЗАЦІЯ ЦИФРОВИХ ПЛАТІЖНИХ ТЕХНОЛОГІЙ І ЇЇ ВПЛИВ НА КОНВЕРСІЮ У ТРАНСКОРДОННОМУ E-COMMERCE</i>	908
Квасній Л.Г., Оліховська М.В., Бошко О.І. <i>РОЛЬ КОУЧИНГОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УПРАВЛІННІ РОЗВИТКОМ КРЕАТИВНОСТІ ТА ГЕНЕРАЦІЇ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ ПРОДУКТІВ</i>	924
Кицюк І.В. <i>ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЧЕРЕЗ ESG-РЕЙТИНГИ</i>	934
Кишакевич Б. Ю., Демедюк Б.Т. <i>МАРКЕТИНГОВІ ТА ЦИФРОВІ ІНСТРУМЕНТИ СТИМУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ МСП ЯК ЧИННИКИ ПОСИЛЕННЯ ЇХНЬОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ МОБІЛЬНОСТІ У РЕГІОНАХ</i>	947
Комарницька Г.О. <i>ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ ПРАЦІ, SMART CITY ТА SMART-СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ У РОЗВИТКУ ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ УКРАЇНИ</i>	959
Костик Є.П., Корнійчук В.П., Варениченко Л.Л., Грицай В.Г. <i>ВПЛИВ МІЖКУЛЬТУРНИХ БАР'ЄРІВ НА КОМУНІКАТИВНУ АКТИВНІСТЬ МІЖНАРОДНИХ МЕНЕДЖЕРІВ У ФІНАНСОВОМУ СЕКТОРІ</i>	974

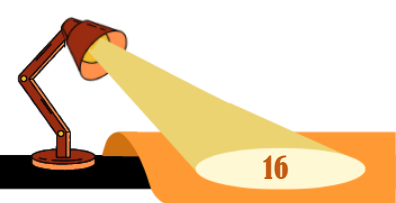

Кошельок Г.В., Губанов М.С. <i>ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ НА ПІДПРИЄМСТВАХ</i>	994
Логоша Р.В., Підвальна О.Г., Дяченко М.В. <i>АНАЛІЗ ТА ОЦІНКА ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ АПК УКРАЇНИ</i>	1005
Морквін Д.А., Казначеева Д.В. <i>ЗЛОЧИННІСТЬ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ: СТАН, СТРУКТУРА, ТЕНДЕНЦІЇ</i>	1025
Нападиста В.Г. <i>КОРПОРАТИВНА КУЛЬТУРА В КУЛЬТУРОЛОГІЧНОМУ ВИМІРІ</i>	1037
Новак І.М., Соколюк С.Ю., Улянич Ю.В., Коротєєв М.А. <i>МЕХАНІЗМИ СТРАХУВАННЯ ЯК СТРАТЕГІЧНІ ІНСТРУМЕНТИ УПРАВЛІННЯ ЛОГІСТИЧНИМИ РИЗИКАМИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗОВАНОЇ ЕКОНОМІКИ</i>	1049
Патер О.А., Загорецька О.Я. <i>ІНСТРУМЕНТАРІЙ РЕГУЛЮВАННЯ ЦІНОУТВОРЕННЯ В МЕДИЧНІЙ СФЕРІ</i>	1062
Реус Р.В., Дубина М.В. <i>СУТНІСТЬ ТА ВИДИ ФІНАНСОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ</i>	1076
Синенко В.М. <i>КРЕДИТУВАННЯ БІЗНЕСУ ЗА ПРОГРАМОЮ 5-7-9 В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ</i>	1088
Скрильник А.С., Скрильник О.О. <i>СОЦІАЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО ЯК СКЛАДОВА ІНКЛЮЗИВНОГО ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ: ПЕРСПЕКТИВИ ПРАВОВОГО ТА ІНСТИТУЦІЙНОГО РЕГУЛЮВАННЯ</i>	1101
Скрильов В.В. <i>ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТІЙКОСТІ ДЕРЖАВНИХ ФІНАНСІВ УКРАЇНИ У ВОЄННИХ ТА ПОВОЄННИХ УМОВАХ</i>	1115

- Слободянюк О.В., Капустян І.В., Кучерявко А.С.** 1130
*РОЗРОБКА ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ КЛЮЧОВИХ
ПОКАЗНИКІВ ЕФЕКТИВНОСТІ ДЛЯ ПРОЄКТНИХ КОМАНД*
- Смирнова І.І.** 1141
*ЕЛЕМЕНТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДВИЩЕННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ
ПРАЦІ ТА ГРУПОВОЇ ВЗАЄМОДІЇ ПЕРСОНАЛУ В УКРАЇНСЬКИХ
РЕАЛІЯХ*
- Солтисік О.О., Торєєв С.О.** 1152
*СТИМУЛЮВАННЯ СТАЛОГО ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ ЧЕРЕЗ
ПОКРАЩЕННЯ ІНТЕГРОВАНОГО ІНВЕСТИЦІЙНОГО КЛІМАТУ*
- Станіславик О.В., Земцов О.О.** 1161
*ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНІ ПРОЦЕСИ ЯК КЛЮЧОВІ
ЧИННИКИ ФОРМУВАННЯ ТА ЗМІЦНЕННЯ КОНКУРЕНТНИХ
ПЕРЕВАГ МАЛОГО БІЗНЕСУ*
- Тесак О.В.** 1187
*МАРКЕТИНГОВІ ПІДХОДИ ДО СЕГМЕНТАЦІЇ РИНКУ ТА
ПОЗИЦІОНУВАННЯ БРЕНДУ*
- Худик Н.І., Польова Л.В., Палійчук У.В.** 1194
*ЕТНОТУРИЗМ: ВІД ЗБЕРЕЖЕННЯ НЕМАТЕРІАЛЬНОЇ КУЛЬТУР-
НОЇ СПАДЩИНИ ДО СТАЛОГО РОЗВИТКУ МІСЦЕВИХ ГРОМАД*
- Шаповалов В.О., Чобітько ЯА, Пилипенко І.Ю.** 1207
*ТИПОЛОГІЯ АКЦІОНЕРНИХ ВІДНОСИН: ЕКОНОМІКО-ІНСТИТУ-
ЦІЙНИЙ ПІДХІД*
- Швайко М.Л., Жук С.О.** 1221
*ГРОМАДСЬКА ПРОЗОРИСТЬ ЯК НОВИЙ ІМПЕРАТИВ ДЕМОКРА-
ТИЧНОГО РОЗВИТКУ: КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО ВПРОВАД-
ЖЕННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УКРАЇНСЬКИХ РЕАЛІЯХ*
- Штангрет А.М., Караїм О.В.** 1235
*ФОРМУВАННЯ КАДРОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА В
УМОВАХ ДИСБАЛАНСУ РИНКУ ПРАЦІ ЧЕРЕЗ ДОМІНУВАННЯ
ЗАГРОЗИ ВІЙНИ*

УДК 331.1:334

[https://doi.org/10.52058/3041-1254-2025-10\(20\)-1207-1220](https://doi.org/10.52058/3041-1254-2025-10(20)-1207-1220)

Шаповалов Віталій Олегович кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри управління персоналом, економіки праці та економічної теорії, Полтавський університет економіки і торгівлі, м. Полтава, <https://orcid.org/0000-0003-2439-7826>

Чобітько Ярослав Анатолійович здобувач ступеня доктора філософії, Полтавський університет економіки і торгівлі, м. Полтава, <https://orcid.org/0009-0006-7243-1661>

Пилипенко Ігор Юрійович здобувач ступеня доктора філософії, Полтавський університет економіки і торгівлі, м. Полтава, <https://orcid.org/0009-0004-9026-4495>

ТИПОЛОГІЯ АКЦІОНЕРНИХ ВІДНОСИН: ЕКОНОМІКО-ІНСТИТУЦІЙНИЙ ПІДХІД

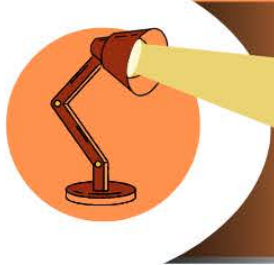
Анотація. У статті запропоновано теоретико-методологічний підхід до аналізу акціонерних відносин як системи реалізації економічних інтересів у корпоративному середовищі. Актуальність дослідження обумовлена потребою глибшого розуміння економічної природи акціонерства в контексті інституційної еволюції ринкових економік. Акціонерні відносини трактуються не лише як правові та фінансові конструкції, а як багаторівнева система, що інтегрує економічну раціональність, інституційну дисципліну та поведінкові патерни довіри, забезпечуючи узгодження інтересів власників і менеджменту та мінімізацію конфліктів.

Метою дослідження є розроблення типології акціонерних відносин, яка поєднує мікрорівневу логіку поведінки акціонерів із макрорівневою структурою інституційного середовища. Методологічну основу становить синтез економіко-інституційного та поведінкового підходів, що забезпечує інтегроване відображення економічних стимулів, інституційних обмежень і корпоративних практик.

Запропонована дворівнева модель об'єднує економічний (рентна, контрольна та трансакційна логіка) та інституційний (низький, середній, високий рівень зрілості) виміри, формуючи матрицю дев'яти типів акціонерних відносин. Кожний тип характеризується специфічними механізмами привласнення доходу, розподілу ризиків і поведінковими патернами, що відображають перехід від персоніфікованих до інституціоналізованих форм корпоративної взаємодії. Інституційна зрілість визначає здатність корпоративних структур трансфор-

мувати економічні суперечності у партнерські механізми координації та стратегічної взаємодії.

Наукова новизна дослідження полягає у системній інтеграції економічних, інституційних і поведінкових параметрів у типології акціонерних відносин. Практичне значення результатів проявляється у можливості оцінювання рівня інституційної зрілості ринку капіталу, формуванні політики корпоративного управління та стратегій підвищення економічної стійкості підприємств.

Ключові слова: акціонерні відносини; інституційна зрілість; корпоративне управління; економічна поведінка; рентна, контрольна та трансакційна логіка; типологія; корпоративна еволюція; баланс інтересів.

Shapovalov Vitalii Olehivych Candidate of Economic Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Personnel Management Department, Labor Economics and Economic Theory, Poltava University of Economics and Trade, Poltava, <https://orcid.org/0000-0003-2439-7826>

Chobitko Yaroslav Anatoliiovych Postgraduate student, Poltava University of Economics and Trade, Poltava, <https://orcid.org/0009-0006-7243-1661>

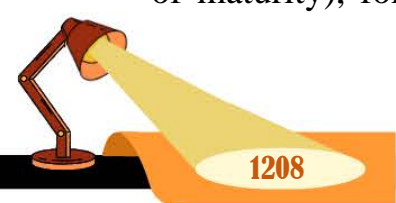
Pylypenko Ihor Yuriiiovych Postgraduate student, Poltava University of Economics and Trade, Poltava, <https://orcid.org/0009-0004-9026-4495>

TYPOLOGY OF SHAREHOLDER RELATIONS: AN ECONOMIC- INSTITUTIONAL APPROACH

Abstract. The article proposes a theoretical and methodological approach to the analysis of shareholder relations as a system for realizing economic interests within the corporate environment. The relevance of the study stems from the need for a deeper understanding of the economic nature of shareholding in the context of the institutional evolution of market economies. Shareholder relations are viewed not merely as legal or financial constructs but as a multi-level system integrating economic rationality, institutional discipline, and behavioral trust patterns, ensuring the alignment of interests between owners and management and mitigating conflicts.

The study aims to develop a typology of shareholder relations that combines the micro-level logic of shareholder behavior with the macro-level structure of the institutional environment. Its methodological basis is a synthesis of economic-institutional and behavioral approaches, enabling an integrated representation of economic incentives, institutional constraints, and corporate practices.

The proposed two-level model combines an economic dimension (rent, control, and transactional logics) with an institutional dimension (low, medium, and high levels of maturity), forming a matrix of nine types of shareholder relations. Each type is

characterized by specific mechanisms of income appropriation, risk allocation, and behavioral patterns, reflecting the transition from personalized to institutionalized forms of corporate interaction. Institutional maturity determines the capacity of corporate structures to transform economic contradictions into partnership-based coordination and strategic interaction.

The scientific novelty of the study lies in the systematic integration of economic, institutional, and behavioral parameters in the typology of shareholder relations. The practical significance of the results lies in their applicability for assessing the institutional maturity of capital markets, shaping corporate governance policies, and developing strategies to enhance enterprise economic resilience.

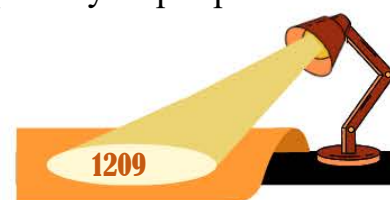
Keywords: shareholder relations; institutional maturity; corporate governance; economic behavior; rent, control, and transactional logic; typology; corporate evolution; alignment of interests.

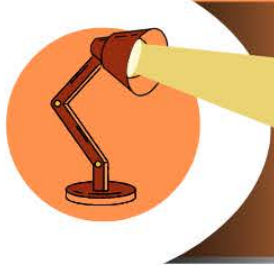
Постановка проблеми. У сучасній економічній науці акціонерні відносини розглядаються як складна форма реалізації та узгодження інтересів, що виникають у процесі володіння, використання й контролю капіталу. Вони проявляються у різних економічних і організаційних формах — через права власності, участь у капіталі, корпоративне управління, механізми розподілу доходів і ризиків, — проте не зводяться до жодної з них окремо. Їхній зміст полягає у відтворенні зв'язків між суб'єктами, залученими до створення та присвоєння вартості, тобто у формуванні системи стимулів, контролю та стратегічної взаємодії.

Актуальність дослідження зумовлена потребою переосмислення теоретико-методологічних засад аналізу акціонерних відносин у контексті інституційної еволюції ринкового господарства. Для посттрансформаційних країн, зокрема України, характерна суперечність між формально проголошеними правами учасників і реальними економічними механізмами впливу на результати діяльності корпорацій. Це створює потребу у розробленні типології, здатної відобразити різні способи координації економічних інтересів, формування доходів і прийняття рішень у корпоративному середовищі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика акціонерних відносин широко відображена у працях іноземних та вітчизняних науковців. Різні аспекти функціонування корпоративних структур розкриті у роботах Вільямсона О., Ла Порти Р., Шляйфера А., Вішну Р., Дженсена М, Меклінга В, Норта Д. Значний доробок у теоретико-методологічні засади внесли українські дослідники Лупенко Ю., Сірко В., Супрун Н., Петруня Ю., Федулова Л., Шаповалов В та інші. Серед робіт останніх років слід відмітити напрацювання Захарченка В., Шишкова С., Франка О., Руденко О

Метою статті є розроблення теоретико-методологічних засад типологізації акціонерних відносин як системи реалізації економічних інтересів у корпора-

тивному середовищі. Запропонований підхід поєднує економічні логіки взаємодії (рентну, контрольну, трансакційну) з рівнем інституційної зрілості (спонтанним, формалізованим, зрілим), який визначає способи координації інтересів між учасниками корпоративної системи. Це дає змогу систематизувати типи акціонерних відносин як стійкі конфігурації економічної поведінки й пояснити їхню еволюцію — від персоніфікованих до інституційно збалансованих форм.

Виклад основного матеріалу. У сучасній науковій традиції акціонерні відносини розглядаються крізь призму багатьох аналітичних підходів. Як відмічає Захарченко В.І., дослідження переваг та обмежень корпоративних структур у рамках провідних економічних шкіл демонструє, що більшість із них оцінюють створення та розвиток таких структур як фундаментальний і високоефективний сектор національної економіки [1 с. 22].

Акціонерні відносини становлять складну форму економічної взаємодії, у межах якої права власності трансформуються у систему економічних зв'язків, стимулів і зобов'язань. Їхній зміст не обмежується володінням акціями чи отриманням дивідендів, у функціонуванні акціонерного капіталу відображається взаємодія управління, доходу та ризику, що поєднуються через інституційно визначені механізми. Саме ця багатовимірність робить акціонерні відносини особливою формою організації капіталу, де індивідуальні інтереси узгоджуються через систему корпоративних норм, стратегій та ринкових сигналів.

Як зазначають дослідники, акціонерні відносини є фундаментальною та багатоаспектною категорією сучасного економічного знання, що еволюціонувала з ринкових інститутів і є ключовим механізмом розвитку економічної архітектури. Вони забезпечують мобілізацію капіталу, координацію управлінських процесів, трансформацію власності та розподіл ризиків. Ці відносини не зводяться до суто юридичних чи фінансових конструкцій, а є складноорганізованою системою, що поєднує правові, інституційні, соціально-економічні та когнітивні механізми [2, с. 40].

Економічна сутність акціонерних відносин полягає у координації економічних інтересів суб'єктів за умов розмежування функцій володіння і контролю. Акціонери беруть участь у розподілі результатів діяльності, несуть частку ризику та впливають на управлінські рішення. Як зазначає Франко О.І., «з одного боку, існують «гіганти» — акціонери, які мають контрольний пакет акцій та визначають стратегічний розвиток компанії, з іншого — міноритарні акціонери, чия участь у прийнятті рішень обмежена, а основна мета — отримання швидкого доходу з акцій» [3, с. 78].

Власність у цьому контексті виступає не самоціллю, а інструментом економічного впливу, який набуває змісту лише за наявності розвинених інститутів — прозорого корпоративного управління, звітності, механізмів контролю і відповідальності менеджменту. Це дозволяє розглядати акціонерні відносини як інституційно опосередковану систему економічних стимулів і

обмежень, у якій визначається не лише право на дохід, а й способи участі у створенні та розподілі вартості.

Акціонерні відносини поєднують три взаємопов'язані процеси. По-перше, це привласнення доходу, яке проявляється у дивідендних виплатах, прирості капіталу або контролі над потоками прибутку; дохідність тут виступає не лише фінансовим результатом, а й індикатором узгодження інтересів власників та менеджменту. «Акціонери беруть участь у процесі прийняття рішень компанією шляхом голосування залежно від ступеня непрямого або прямого контролю за загальною кількістю акцій. Права на рух грошових потоків розглядають як фактичні права власності контрольних акціонерів. Зазначені права інтерпретують як право вимагати прибуток, який фірма генерує у формі дивідендів» [4, с. 38].

По-друге, розподіл ризиків, який відображає готовність акціонерів приймати невизначеність і розділяти відповідальність за результати, формуючи баланс між спекулятивними та стратегічними мотивами і визначаючи рівень довіри та стабільності корпоративного середовища. Як зазначає Шишков С. Є. «акціонерний механізм залучення капіталу супроводжується специфічними конфліктами та ризиками, що потребують відповідних методів їх пом'якшення. По-перше, існує протиріччя між прагненням корпорації залучати якомога більші обсяги капіталу незалежно від поточної ефективності бізнесу та зацікавленістю інвестора вкладати кошти лише в успішні компанії. По-друге, потенційним джерелом конфлікту є взаємодія домінуючих і міноритарних акціонерів. По-третє, значну загрозу для ринку акцій становлять «ринкові зловживання», зокрема маніпулювання ринком і інсайдерська торгівля» [5, с. 68–69].

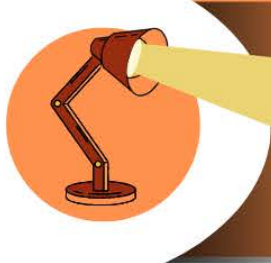
По-третє, поведінкові патерни, що поєднують раціональні очікування, інституційні норми та психологічні установки власників, конкретизують економічну логіку у щоденній практиці прийняття рішень та взаємодії в межах компанії. Науковці відмічають, що розподіл акцій (корпоративних прав) серед учасників відіграє суттєву роль в прийнятті управлінських рішень, в тому числі стратегічного характеру. Ці рішення впливають на поточний та перспективний стан справ в акціонерному товаристві, ринкову вартість акцій і реалізацію інтересів тих чи інших власників пакетів акцій [6, с. 139].

Саме ці механізми — привласнення доходу, розподіл ризику та поведінкові патерни акціонерів — відображають економічну логіку акціонерної взаємодії — систему мотивів, орієнтацій та стратегій поведінки власників акціонерного капіталу, яка визначає способи реалізації їх економічних інтересів у корпоративній системі.

Отже, акціонерні відносини є багаторівневою системою реалізації економічних інтересів, у якій управління виступає функцією економічної раціональності. Вони одночасно мають економічний, інституційний і поведінковий виміри: економічний — тому що забезпечують рух капіталу та привласнення доходу; інституційний — бо ґрунтуються на правилах і процедурах взаємодії;

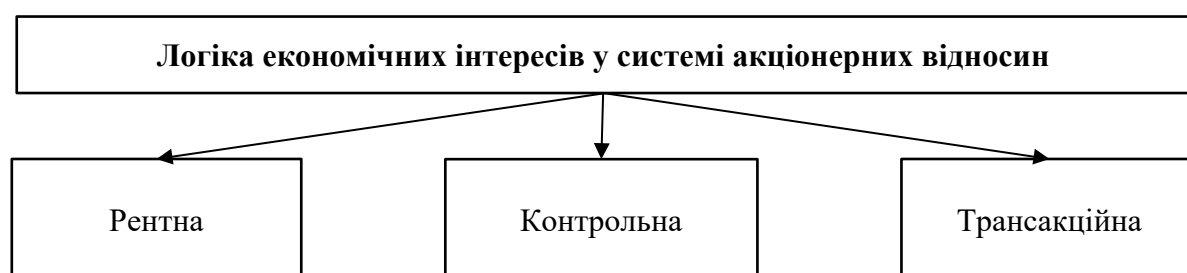

поведінковий — оскільки відтворюються через дії конкретних агентів, які реалізують свої інтереси в умовах ризику та конкуренції.

Типологізація акціонерних відносин є аналітичним інструментом системного пізнання, що упорядковує різноманіття форм економічної взаємодії у корпоративному середовищі. З методологічного погляду, вона передбачає виявлення інваріантів економічної поведінки та механізмів їх інституційного закріплення, поєднуючи мікроекономічну логіку дій акціонерів із макроінституційними умовами функціонування акціонерного сектора.

Ключовим методологічним підходом є поєднання економічного рівня, що відображає логіку реалізації інтересів власників капіталу, з інституційним рівнем, який визначає рамки, у межах яких ця логіка діє. У такій інтерпретації тип акціонерних відносин можна розуміти як стійку конфігурацію взаємодії економічних механізмів і правил гри, що визначають поведінку учасників корпоративного процесу.

На економічному рівні виокремлюються три логіки реалізації економічного інтересу — рентна, контрольна та трансакційна (рис. 1).

Рис. 1. Економічний рівень типології акціонерних відносин

Рентна логіка ґрунтується на прагненні до стабільного отримання доходу від капіталу, орієнтованого на дивідендну сталість і зростання вартості компанії. Вона формує поведінку, зорієнтовану на довгострокову ефективність і мінімізацію ризиків. Контрольна логіка реалізується через вплив на управлінські рішення, розподіл ресурсів і стратегічне планування, поєднуючи дохідність із владним потенціалом та надаючи економічній вигоді управлінського змісту. Трансакційна логіка відображає активну участь у ринковому обігу капіталу, де прибуток формується через купівлю-продаж фінансових активів, а ефективність визначається гнучкістю та швидкістю реагування на зміни ринку. У сукупності ці три логіки формують різні способи реалізації економічних інтересів і визначають базові поведінкові патерни акціонерів.

Другий вимір — інституційна зрілість середовища, що характеризує рівень формалізації, прозорості та стабільності правил корпоративної взаємодії (рис. 2).

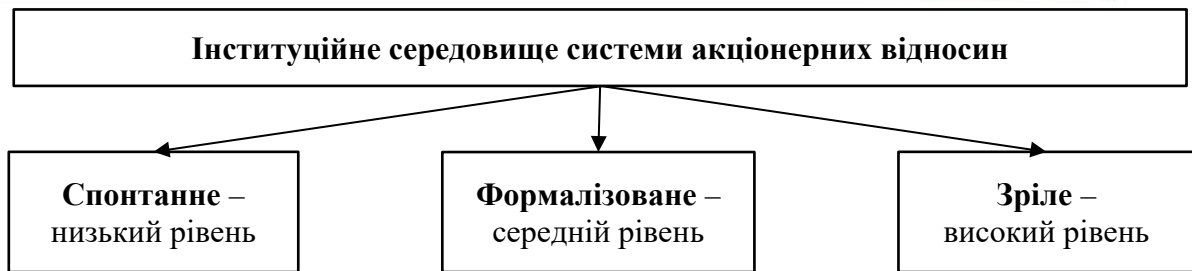

Рис. 2. Інституційний рівень типології акціонерних відносин

Сформований акціонерний сектор економіки включає в себе розвинену інституційну структуру, що складається з упорядкованого набору внутрішніх і зовнішніх інститутів. Взаємодія цих інститутів, їх зв'язок між собою, а також система організації акціонерних відносин визначають інституційне середовище акціонерного сектора [7, с. 10].

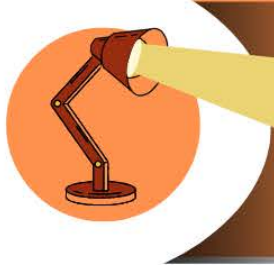
Спонтанне інституційне середовище відображає низький рівень інституційної зрілості відображає переважно неформальне функціонування інститутів, коли економічна поведінка учасників залежить від персональних угод і суб'єктивних домовленостей. Середній рівень характеризує становлення формальних процедур, часткову стабілізацію корпоративного управління та поступове закріплення практик прийняття рішень. Високий рівень зрілості означає домінування формальних правил і норм, що забезпечують баланс інтересів власників, менеджменту та інших стейкхолдерів, підвищуючи прозорість і передбачуваність корпоративного середовища.

Розвинене інституційне середовище сприяє досягненню балансу інтересів суб'єктів акціонерних відносин, підвищенню економічної безпеки акціонерного сектора, створює передумови для ефективного відтворення акціонерного капіталу [7, с. 10].

Як показано в класичних працях агентської теорії, структура власності і розділення між власниками і менеджментом формують агентські витрати через контроль, ризик та стимули, що є основою для контрольної логіки в акціонерних відносинах [8]. У праці [9] наведено емпіричні докази того, що в країнах із сильнішими правовими інститутами — із захистом міноритарних акціонерів, прозорою звітністю та надійним регулюванням — акціонери отримують кращу доходність через приріст капіталу і ліквідність активів. Ці результати підтверджують, що інституційне середовище є ключовим фактором, який визначає, яку логіку (рентну, контрольну або трансакційну) обиратимуть учасники, і яким чином розподілятимуть ризики та стимулюватимуть поведінкові патерни.

Комбінація двох вимірів — економічної логіки та інституційної зрілості — формує матрицю дев'яти типів акціонерних відносин, де кожен тип поєднує певну форму привласнення доходу, режим ризику та тип поведінкової раціональ-

ності. Така побудова дозволяє представити акціонерні відносини як багаторівневу систему економічних взаємодій, систематизувати корпоративні форми поведінки й оцінити ступінь інституційної еволюції ринку капіталу (табл. 1).

Таблиця 1. Матриця типів акціонерних відносин у координатах «економічна логіка-інституційна зрілість»

Логіка реалізації економічних інтересів	Рівень інституційної зрілості системи акціонерних відносин		
	Низький	Середній	Високий
Рентна	Псевдо-власницький тип АВ	Дивідендно-інвестиційний тип АВ	Капіталізаційно-стратегічний тип АВ
Контрольна	Олігархічно-владний тип АВ	Координаційно-стратегічний тип АВ	Корпоративно-інституційний тип АВ
Трансакційна	Спекулятивно-опортуністичний тип АВ	Портфельно-ринковий тип АВ	Ліквідно-ринковий тип АВ

Типологічна побудова акціонерних відносин дає змогу систематизувати їх різновиди залежно від комбінації економічних механізмів і рівня інституційного розвитку середовища. У межах кожного рівня інституційної зрілості спостерігаються власні конфігурації взаємодії між доходом, ризиком і поведінковими стимулами, що визначають економічний зміст і соціальну динаміку акціонерних відносин. Їх послідовний аналіз дозволяє простежити еволюцію акціонерних відносин — від неформалізованих та владно-орієнтованих форм до партнерських і ринково збалансованих систем.

За умов низької інституційної зрілості переважають персоніфіковані форми володіння, неформальні механізми впливу та слабка регуляторна база. Ринок капіталу фрагментований, корпоративне управління нестабільне, а поведінка акціонерів визначається переважно приватними інтересами (рис. 3).

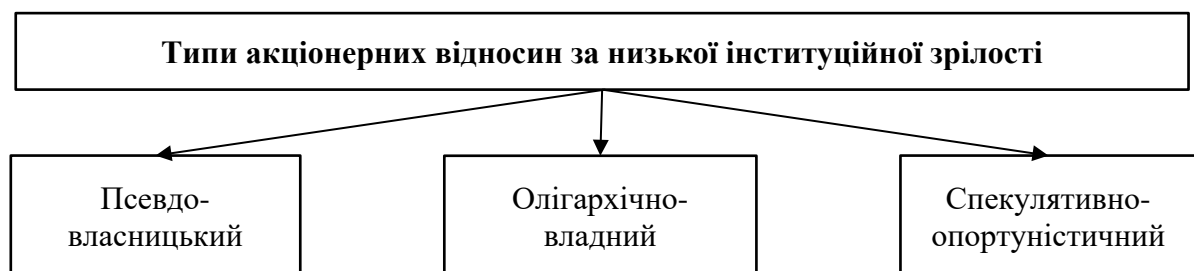

Рис. 3. Типологія акціонерних відносин за умов низької інституційної зрілості

Псевдо-власницький тип АВ. Цей тип акціонерних відносин формується в умовах інституційної нестабільності, коли формальні правила корпоративного

управління відсутні або діють вибірково. Економічна логіка — рентна: доходи мають форму адміністративної або політичної ренти, що не пов'язана з ефективністю компанії. Вони залежать від наближеності до ресурсів чи владних центрів, а не від участі в управлінні чи інвестуванні.

Ризики при цьому перекладаються на менеджмент або зовнішні інститути, що підриває відповідальність власників і розриває зв'язок між прибутком та ризиком. Поведінковий патерн акціонерів — пасивно-утриманський: власність сприймається як соціальний статус чи гарантія доступу до фінансових потоків, а не як інструмент економічного впливу. У результаті такі відносини лише імітують ринкову структуру, залишаючись частиною квазіадміністративної системи розподілу доходів. Економічна раціональність тут підмінена персоналізованими інтересами, а корпоративне середовище залишається нестійким і непрозорим.

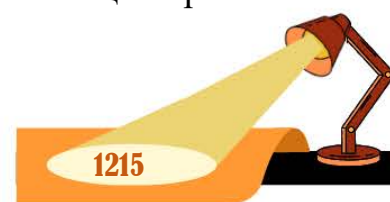
Олігархічно-владний тип АВ. Цей тип відображає контрольну логіку, у межах якої корпоративна структура використовується не для ефективного управління капіталом, а для концентрації влади. Контроль реалізується через кланові коаліції, перехресні володіння, політичні зв'язки та неформальні ресурси впливу. Прибуток стає похідним від контролю, а не результатом економічної ефективності.

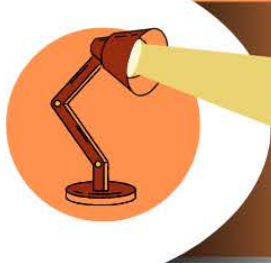
Розподіл доходів вибірковий, здійснюється через внутрішні трансфери, тіньові схеми та преференції для пов'язаних осіб. Ризики компенсуються адміністративними гарантіями й монопольним становищем, що нівелює їхню економічну природу. Поведінковий патерн — домінантно-владний: власники орієнтовані на збереження контролю, а не на розвиток бізнесу. Такі відносини набувають олігархічного характеру, де корпоративна форма лише легалізує приватну владу, а економічна раціональність заміщується політичною доцільністю.

Спекулятивно-опортуністичний тип АВ. Трансакційна логіка в умовах низької інституційної зрілості спотворюється у форму короткострокових спекуляцій. Акції сприймаються не як капітал для інвестування, а як актив для швидкого прибутку через цінові коливання, інформаційні асиметрії або адміністративні рішення. Дохідність нестійка, залежить від очікувань і доступу до інсайдерської інформації.

Ризики високі та некеровані, проте саме вони стимулюють опортуністичну поведінку: учасники орієнтовані на швидкі вигоди без зобов'язань перед компанією. Поведінковий патерн — реактивно-спекулятивний: дії акціонерів імпульсивні, фрагментарні, позбавлені стратегічної логіки. Такі відносини підривають довіру до інституту акціонерства, руйнують механізми довгострокового управління та редукують власність до функції короткострокового володіння активом.

Середній рівень інституційного розвитку характеризується частковою стабілізацією правил, появою механізмів корпоративного управління та зростанням ролі формальних процедур. Економічна логіка системи акціонерних

відносин набуває ознак партнерської координації, а взаємодія учасників поступово переходить від персоніфікованої до інституційно закріпленої (рис. 4).

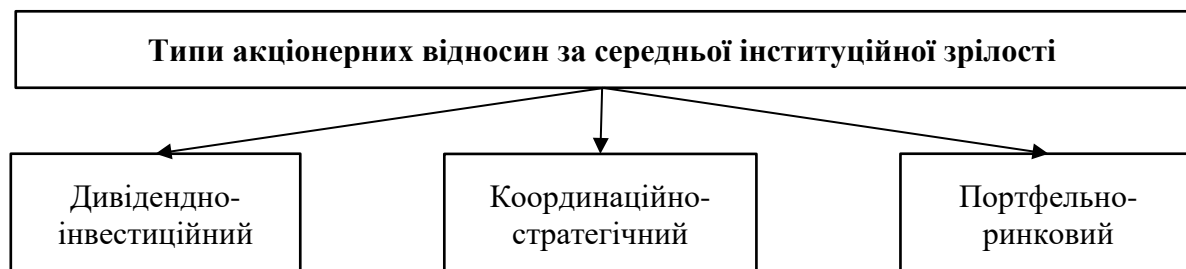

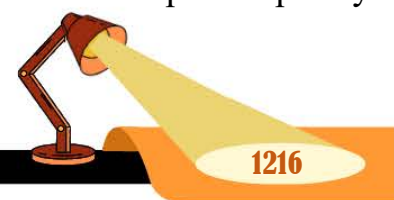
Рис. 4. Типологія акціонерних відносин за умов середньої інституційної зрілості

Дивідендно-інвестиційний тип АВ. Формується на етапі поступового зміцнення інституційного середовища, коли корпоративні правила стають формалізованими, а механізми управління — стабільнішими. Рентна логіка трансформується у форму інвестування: дивіденди розглядаються як винагорода за ефективне управління, а не як рента від володіння. Зростає значення прозорості фінансової звітності, системи корпоративного контролю й інституційного захисту прав акціонерів.

Розподіл ризиків набуває збалансованого характеру: акціонери приймають ризики як складову економічної участі, однак контролюють їх через внутрішній аудит, наглядові ради та незалежні механізми оцінювання. Поведінковий патерн — стратегічно орієнтований: пріоритетом стає не короткостроковий прибуток, а стабільне зростання вартості капіталу й довіри між учасниками. У таких умовах власність набуває економічного змісту — інвестування в розвиток компанії, що формує основу для подальшої інституціоналізації корпоративних відносин.

Координаційно-стратегічний тип АВ. На цьому рівні контрольна логіка перетворюється із домінуючої у координаційну: контроль стає механізмом узгодження інтересів власників, менеджменту й інших стейкхолдерів. Вплив реалізується через формалізовані канали — стратегічні комітети, корпоративні політики, процедури погодження рішень. Прибутковість виступає результатом колективної координації, а не індивідуального тиску.

Розподіл ризиків забезпечується через корпоративне партнерство: акціонерні пакти, угоди між власниками та процедури комплаєнсу. Конфлікти інтересів поступово переводяться у формальне поле, що знижує деструктивність внутрішніх суперечностей. Поведінковий патерн — партнерський: контроль поєднується з відповідальністю, а стратегічне планування сприймається як спільна функція. Цей тип становить перехідну форму між владно-домінуючою й партнерською моделлю корпоративного управління, закладаючи фундамент зрілого ринку капіталу.

Портфельно-ринковий тип АВ. Трансакційна логіка у межах середньої інституційної зрілості еволюціонує у портфельну форму володіння: акції сприймаються як ліквідний, але інституційно захищений актив, що входить до диверсифікованого інвестиційного портфеля. Ринок поступово перетворюється з арени спекуляцій на механізм оцінювання ефективності корпоративних рішень і якості управління. Дохідність формується через поєднання дивідендного потоку та приросту капіталізації, а ризики компенсуються диверсифікацією й інституційними гарантіями.

Поведінковий патерн — раціонально-гнучкий: інвестори діють у межах формалізованих правил, орієнтуючись на стандартизовані процедури, відкритість інформації та ринкові критерії ефективності. Портфельно-ринкові відносини зміцнюють ліквідність акцій, підвищують передбачуваність ринкових реакцій і створюють основу для подальшої інституціоналізації корпоративного середовища.

Високий рівень інституційної зрілості (рис. 5) означає усталеність норм корпоративного управління, розвиненість фондового ринку та зрілість соціальних інститутів довіри. Економічна поведінка акціонерів інтегрує індивідуальні й системні інтереси, формуючи збалансовані механізми розвитку.

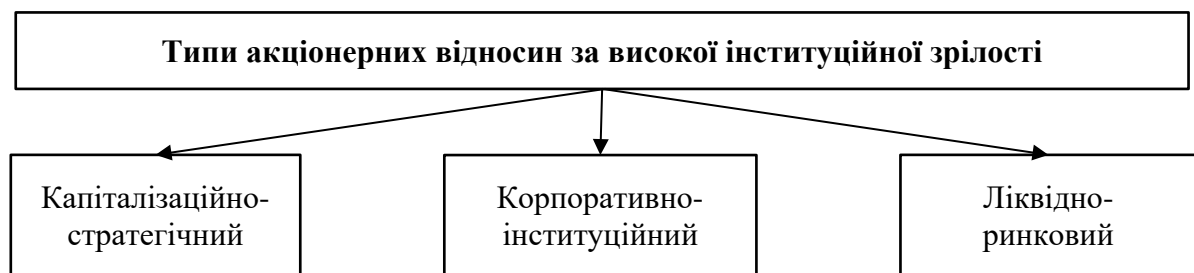

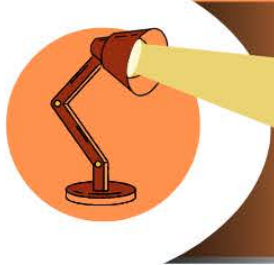
Рис.5. Типологія акціонерних відносин за умов високої інституційної зрілості

Капіталізаційно-стратегічний тип АВ. На цьому рівні рентна логіка набуває інституційно сталого, стратегічного змісту. Дохідність акціонерів формується не лише через дивіденди чи приріст капіталу, а передусім через сталий приріст вартості бізнесу, що досягається завдяки стратегічному управлінню, капіталізації репутації та інноваційним рішенням. Рента перетворюється на інституціоналізовану винагороду за створення довгострокової вартості, де фінансові, соціальні й екологічні результати взаємопов'язані.

Ризики розподіляються між усіма учасниками корпоративного середовища — акціонерами, менеджментом, працівниками та зовнішніми стейкхолдерами — через формалізовані інструменти: корпоративні угоди, політики страхування, етичні кодекси, процедури комплаєнсу та незалежний аудит. Поведінковий

патерн стає стратегічно зрілим: акціонери діють довгостроково, відповідально, орієнтуючись на підвищення цінності компанії як системи.

Корпоративно-партнерський тип АВ. На високому рівні зрілості контрольна логіка трансформується у партнерську модель співуправління. Контроль перестає бути інструментом влади й набуває функції відповідальності, спрямованої на узгодження інтересів власників, менеджменту та суспільства. Акціонери виступають не як противага менеджменту, а як учасники колективної стратегічної архітектури компанії.

Дохідність формується як результат збалансованого корпоративного управління, а ризики інтегруються в систему корпоративної, соціальної та екологічної відповідальності. Вони розглядаються не як загроза, а як чинник розвитку, що потребує аналітичного прогнозування й колективної реакції. Поведінковий патерн — кооперативний: взаємна довіра, прозора комунікація та культура корпоративної відповідальності підтримують баланс інтересів без адміністративного примусу.

Інституційно-ліквідний тип АВ. Цей тип відносин уособлює завершену фазу інституціоналізації ринку капіталу, коли трансакційна логіка функціонує в межах стабільних, прозорих і передбачуваних правил. Біржові операції, інвестиційні фонди, похідні фінансові інструменти діють у межах правової визначеності, відкритої інформації та високої довіри.

Дохідність формується як результат ринкової ефективності, технологічної спроможності та аналітичної компетентності, а ризики контролюються через розгалужену інституційну інфраструктуру — регуляторів, рейтингові агентства, стандарти ESG-звітності. Ліквідність стає властивістю системи, а не наслідком спекулятивного попиту. Поведінковий патерн — раціонально-соціальний: інвестування розглядається як суспільно корисна діяльність, спрямована на інноваційний та екологічно сталий розвиток.

Розглянуті типи акціонерних відносин відображають послідовну еволюцію від персоніфікованих форм до інституціоналізованих систем корпоративної взаємодії. Кожен рівень інституційної зрілості відповідає певній конфігурації економічної мотивації, механізмів контролю та поведінкових патернів власників капіталу. Еволюційна динаміка акціонерних відносин демонструє перехід від рентно-адміністративної до партнерсько-ринкової логіки, від приватного контролю до колективної відповідальності. Інституційна зрілість у цьому контексті виступає системним критерієм трансформації, що забезпечує перетворення власності з інструменту володіння на механізм сталого розвитку.

Висновки. Запропонована типологія дає змогу інтерпретувати акціонерні відносини як багаторівневу систему, у межах якої поєднуються економічні механізми привласнення доходу з інституційними формами їх регулювання. Вона виявляє, що еволюція акціонерства має не лінійний, а фазовий характер — від рентної до інвестиційної, від владно-контрольної до партнерської, від спекулятивної до інноваційної логіки функціонування капіталу.

Методологічна цінність підходу полягає у поєднанні мікрорівневої логіки поведінки акціонерів із макрорівневою динамікою інституційного середовища. Такий синтез дозволяє не лише класифікувати форми корпоративних відносин, а й виявити закономірності їх розвитку. Зростання інституційної зрілості не усуває економічних суперечностей, але переводить їх у форму партнерської взаємодії та стратегічної координації, де економічна раціональність узгоджується з інституційною дисципліною.

Отже, акціонерні відносини доцільно розглядати як динамічну, багаторівневу структуру, що інтегрує економічні стимули, інституційні обмеження та поведінкові мотиви. Їх подальше теоретичне осмислення в межах економіко-інституційного підходу відкриває перспективи дослідження напрямів еволюції корпоративної моделі, механізмів збалансування інтересів і впливу інституційної якості на ефективність ринку капіталу.

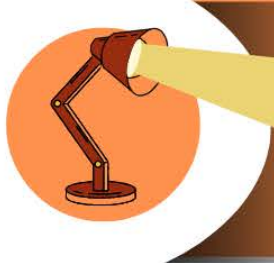
Література:

1. Захарченко В. І. Політекономічний аналіз передумов для створення ефективних корпоративних структур. *Економічна теорія*. 2024. № 1. С. 5–27. DOI: <https://doi.org/10.15407/etet2024.01.005>
2. Шаповалов В., Чобітько Я., Шишов Г. Концептуалізація та методологічний аналіз акціонерних відносин в умовах сучасної економіки. *Міжнародний науковий журнал «Грааль науки»*. 2025. №48. С. 31–41.
3. Франко О. І. Теоретичні підходи до визначення економічної сутності корпоративного контролю в акціонерних товариствах. *Вісник економічної науки України*. 2024. № 1 (46). С. 74–81. DOI: [https://doi.org/10.37405/1729-7206.2024.1\(46\).74-81](https://doi.org/10.37405/1729-7206.2024.1(46).74-81).
4. Руденок О. Концентрація власності корпорацій: теоретичний аспект. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка»*. 2021. № 21(49). С. 33–40. DOI: 10.25264/2311-5149-2021-21(49)-33-40
5. Шишков С. Є. Ринок акцій як економічний та інституційний феномен: Україна крізь призму світових реалій. *Економіка України*. 2021. № 3. С. 61–86. URL: doi.org/10.15407/economuukr.2021.03.061.
6. Петруня Ю. Є., Маляр Д. В., Петруня В. Ю., Губа М. О. Методика оцінювання впливу розподілу акцій на управлінські ресурси акціонерів. *Академічний огляд*. 2023. № 1(58). С. 137–147. DOI: 10.32342/2074-5354-2023-1-58-10
7. Шаповалов В.О. Інституційне середовище інвестиційного розвитку акціонерного сектора економіки України. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія «Економічні науки»*. 2015. № 1 (69). Ч. 2. С. 9–15.
8. Jensen M., Meckling W. Theory of the firm: Managerial behavior, agency costs and ownership structure. *Journal of Financial Economics*. 1976. Vol. 3. Iss. 4. P. 305–360 [https://doi.org/10.1016/0304-405X\(76\)90026-X](https://doi.org/10.1016/0304-405X(76)90026-X)
9. La Porta R., Lopez de Silanes F., Shleifer A. Corporate Ownership around the World. *Journal of Finance*. 1999. Vol. 54. № 2. P. 471–517. <https://www.jstor.org/stable/2697717>

References:

1. Zakharchenko, V. (2024) Politekonomichnyi analiz peredumov dlia stvorennia efektyvnykh korporatyvnykh struktur [Political economic analysis of prerequisites for creation effective corporate structures]. *Ekonomichna teoriia – Economic theory*, 1, 5—27. DOI: <https://doi.org/10.15407/etet2024.01.005> [in Ukrainian].

2. Shapovalov, V., Chobitko, Ya., & Shyshov, H. (2025). Kontseptualizatsiia ta metodolohichniy analiz aktsionerlykh vidnosyn v umovakh suchasnoi ekonomiky [Conceptualization and methodological analysis of shareholder relations in the context of the modern economy]. *Mizhnarodnyi naukovyi zhurnal «Hraal nauky» – International scientific journal «Grail of Science»*, 48, 31–41 [in Ukrainian].

3. Franko, O. I. (2024) Teoretychni pidkhody do vyznachennia ekonomichnoi sutnosti korporatyvnoho kontroliu v aktsionerlykh tovarystvakh [Theoretical Approaches to Determining the Economic Essence of Corporate Control in Joint-Stock Companies]. *Visnyk ekonomichnoi nauky Ukrainy – Herald of the Economic Sciences of Ukraine*, 1 (46), 74-81 DOI: [https://doi.org/10.37405/1729-7206.2024.1\(46\).74-81](https://doi.org/10.37405/1729-7206.2024.1(46).74-81) [in Ukrainian].

4. Rudenok, O. (2021) Kontsentratsiia vlasnosti korporatsii: teoretychnyi aspekt [Corporations' ownership concentration: theoretical aspect]. *Naukovi zapysky Natsionalnoho universytetu «Ostrozka akademiia», Serii «Ekonomika» - Scientific Notes of Ostroh Academy National University, «Economics» series*, 21(49), 33-40 [in Ukrainian].

5. Shyshkov, S. (2021) Rynok aktsii yak ekonomichnyi ta instytutsiinyi fenomen: Ukraina kriz pryзму svitovykh realii [Equity market as economic and institutional phenomenon: Ukraine from the perspective of international reality]. *Ekonomika Ukrainy - Economy of Ukraine*, 3, 61–86. doi.org/10.15407/economyukr.2021.03.061 [in Ukrainian].

6. Petrunia, Yu., Maliar, D., Petrunia, V. & Huba, M. (2023) Metodyka otsiniuvannia vplyvu rozpodilu aktsii na upravlinski resursy aktsioneriv [Methodology for assessing the impact of shares distribution on the management resources of shareholders]. *Akademichnyi ohliad – Academy Review*, 1(58), 137–147. DOI: [10.32342/2074-5354-2023-1-58-10](https://doi.org/10.32342/2074-5354-2023-1-58-10) [in Ukrainian].

7. Shapovalov, V. (2015) Instytutsiine seredovyshche investytsiinoho rozvytku aktsioneroho sektora ekonomiky Ukrainy [Institutional environment of investment development for the equity sector of economy in Ukraine]. *Naukovyi visnyk Poltavskoho universytetu ekonomiky i torhivli. Serii «Ekonomichni nauky» - Scientific Bulletin of Poltava University of Economics and Trade. Series «Economic Sciences»*, 1 (69) (2), 9-15 [in Ukrainian].

8. Jensen, M., & Meckling, W. (1976) Theory of the firm: Managerial behavior, agency costs and ownership structure. *Journal of Financial Economics*, 3 (4), 305-360 [https://doi.org/10.1016/0304-405X\(76\)90026-X](https://doi.org/10.1016/0304-405X(76)90026-X)

9. La Porta, R., Lopez de Silanes, F., & Shleifer, A. (1999) Corporate Ownership around the World. *Journal of Finance*, 54 (2), 471–517. <https://www.jstor.org/stable/2697717>

